

AUTISMEFORENINGEN
I NORGE

Kunnskapsdepartementet
Kirkegata 18
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Vårt arkiv: 2012H001
Saksbehandlere: Eldri Ytterland,
Jarle Johannessen

Oslo, 3. januar 2012

Autisme er en gjennomgripende utviklingsforstyrrelse som medfører omfattende funksjonsvansker. Vanskene griper inn i ulike livsområder og varer hele livet. Hovedvanskene er knyttet til: omfattende forståelsesvansker knyttet til språk, kommunikasjon og sosiale relasjoner, uttalte begrensninger i aktiviteter og interesser, samt særegne reaksjoner på omgivelsene.

Autismeforeningen i Norge ble stiftet i 1965 og har ca. 4.500 medlemmer. Foreningen er en sammenslutning av personer med diagnoser innen autismspekteret, foreldre og andre pårørende, fagfolk og andre interesserte.

Hørings svar vedr. forslag til endringer i opplæringslova og privatskolelova - nasjonal bestemmelse om lærertetthet i grunnskolen m.m.

Vi viser til Kunnskapsdepartementets høringsnotat av 3. oktober 2011. Autismeforeningen i Norge har enkelte kommentarer til de foreslåtte endringene, jf. nedenfor.

2. Nasjonal bestemmelse om lærertetthet i grunnskolen

Autismeforeningen er glad for Kunnskapsdepartementets vurdering om at en lovfesting av en minimumsressurs i grunnskolen bør knyttes til beregnet gjennomsnittlig gruppestørrelse kun i ordinær undervisning, og slik verner ekstra lærerressurser knyttet til individuelle rettigheter til spesialundervisning. Mindre elevgrupper er spesielt viktig for barn og unge med autismspekterforstyrrelser. Det gjør skolehverdagen lettere og mer oversiktlig, og bidrar til bedre læringsutbytte.

Kunnskapsdepartementet skriver at det bl.a. er viktig å satse på kompetanseheving hos lærere, målretting av kompetanseutviklingsmidler samt styrking av hjem-skolesamarbeidet ved innføringen av en eventuell bestemmelse om lærertetthet. Autismeforeningen ønsker å understreke viktigheten av at en slik satsning på kompetanseheving også innebærer en satsning på kompetanse på autismspekterdiagnoser (ASD) generelt, og på de pedagogiske behov som barn og unge med ASD har i skolen. Autismeforeningen mener dette er viktig ettersom forekomsten av ASD i befolkningen er på omlag 1 %. Det derfor er svært sannsynlig at lærere i grunnskolen møter elever med ASD i sin arbeidshverdag. Autismeforeningen er fornøyd med fokuset på kompetanseheving hos lærere, men er pessimistiske med hensyn til gjennomføringen da forslag til økonomiske ordninger som skal sikre dette er fraværende i departementets skriv.

Autismeforeningen støtter forslaget om en lovfestet minimumsressurs på skolenivå. Dette vil være, som Kunnskapsdepartementet skriver, et mål som er reelt og synlig for elever, foreldre

og lærere. For elever med ASD er det som nevnt gunstig med mindre elevgrupper, og en lovfestet norm på skolenivå vil bidra til å sikre likhet og likeverd uavhengig av hvilken skole elevene sokner til og hvilken kommune elevene er bosatt i.

Ressursene som kreves for en lovfestet minsteressurs på skolenivå er riktignok høyere enn hva som kreves for en lovfestet minsteressurs på kommunenivå, men Autismeforeningens erfaring er at det i et lengre tidsperspektiv ofte vil være bedre ressursutnyttelse med lokal heller enn sentral innsats. Det vil gjerne være enklere å målstyre og evaluere innsatsen jo nærmere den er (mottakerne av) ytelsen (elevene).

Autismeforeningen noterer seg at det i høringsnotatet foreslås å innføre ny minstenorm i ungdomstrinnet først. For mennesker med ASD er det avgjørende med tidlig innsats selv om de største vanskene kanskje vel så ofte viser seg i ungdomstrinnet. Tidlig innsats i barnetrinnet vil kunne være forebyggende for utvikling av store vansker i ungdomstrinnet. Autismeforeningen mener derfor at en burde innføre den nye minstenormen både på barnetrinnet og på ungdomstrinnet samtidig, subsidiært på barnetrinnet først, deretter ungdomstrinn og videregående skolen.

For mange barn og unge med ASD er friminuttene gjerne mer utfordrende enn skoletimene. Manglende sosial mestring og tapsopplevelser i friminuttene kan ofte øke, eller til og med være årsak til, manglende skolefaglig mestring. Trivsel i friminuttene er ofte en avgjørende premis for skolefaglig mestring. Autismeforeningen skulle derfor gjerne sett denne forståelsen eksplisitt uttrykt gjennom fokus på også andre arenaer i skolehverdagen. Det burde ligge i sakens natur at spesialundervisning ofte med nødvendighet er relevant også utenfor tradisjonelle skolefaglige undervisningstimer i klasserom.

4. Opplæring ved behov for alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK)

Autismeforeningen støtter forslaget om at retten til ASK gjøres eksplisitt i opplæringsloven, samt at det innføres tilsvarende bestemmelser for voksne som får opplæring spesielt organisert for voksne etter lovens kapittel 4A, og for elever i private skoler godkjent etter privatskoleloven.

Departementet understreker at god og oppdatert kompetanse om ASK er avgjørende for å sikre et godt opplæringstilbud for dem som har store kommunikasjonsvansker. Autismeforeningen mener dette er en viktig presisering. Like fullt er det skuffende at det i høringsnotatet ikke foreslås økonomiske ordninger som skal sikre dette. Det er Autismeforeningens erfaring at ingen presiseringer sikrer ytelse dersom det ikke også finnes konkrete, nærmest øremerkede, økonomiske ordninger til dette.

Vennlig hilsen

Harald Neerland
Leder

Åse Gårder
Daglig leder